

§ 8

Slutrapport från utredning av servicehus – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/323-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Maria Karlman Noleryd (L) reserverade sig mot beslutet.

Annette Hultåker (KD) lämnade ett ersättaryttrade.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 21 juli 2017.

Äldreförvaltningen har genomfört en utredning av servicehusen. I utredningen lämnas förslag på förtydligande av vilken målgrupp som ska beviljas servicehusboende liksom kriterier vid behovsbedömning. Vidare föreslås vad servicehusen ska erbjuda i form av gemensam service. Även grundkostnadsersättningen och ersättning för hemtjänstinsatser har utretts samt införande av valfrihet och en central köhantering av servicehusen.

Förvaltningen välkomnar förslaget att införa valfrihet för servicehus och att införa central köhanteringen. Det är önskvärt att stadens boendeformer har liknande rutiner vilket ökar rättssäkerheten för de äldre.

Förvaltningen är positiv till att införa enhetlig ersättning för hemtjänst på servicehus för att skapa likställighet inom staden. Förvaltningen anser att den modell som utredningen föreslår ska ligga till grund för den enhetliga grundersättningen år 2019 inte är tillräckligt beskrivande. Förvaltningen anser att det i utredningen inte tillräckligt framgår utifrån vilka beräkningar, jämförelser och effekter som modellen ska baseras på. Förvaltningen önskar ett tydliggörande av den föreslagna modellen för att kunna göra en analys och konsekvensbeskrivning.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Maria Karlman Noleryd (L) lade, med instämmande av vice ordföranden Petra Gardos Ek (M), fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservation

Maria Karlman Noleryd (L) och vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att som svar på remissen anföra följande:

Liberalerna och Moderaterna anser att servicehus är en värdefull boendeform som rätt använd ger en trygghets- och servicenivå för äldre som gör att de får ett friskare åldrande och kan skjuta upp flytt till ett boende med heldygnsomsorg. Vi ser att det är betydligt fler äldre som vill bo på servicehus än som beviljas plats. Därför vill vi att alla över 85 år som så vill ska få plats på servicehus.

Skulle de kriterier för beviljande av servicehus som utredningen föreslår verkligen gälla fullt ut så skulle sannolikt många av de som idag får avslag på sin ansökan om servicehus få plats. Men tyvärr ser vi att många gamla, ensamma och otrygga stockholmare inte får flytta till ett servicehus eller vård- och omsorgsboende, fast de vill och behöver. Även av den anledningen vill vi se en rätt till servicehus från 85 års ålder.

Vi skulle vilja att begreppet ”ofrivillig ensamhet” definierades närmare. Det är inte ett begrepp som används i dagens riktlinjer. Vi menar att det måste vara individen som avgör om ensamhet är ofrivillig eller inte: en person som är ensam, som känner sig isolerad och som behöver flytta till ett boende med större gemenskap ska inte få känslan av isolering underkänd

för att ensamheten inte är tillräckligt ”ofrivillig” eller för den delen tillräckligt ”ensam”.

Vi vill också starkt framhäva vikten av att begreppet ”behov av hemtjänst för ens omvårdnadsbehov” inte får en alltför snäv tolkning. Vi påminner också om att kriteriet är ”behov av hemtjänst”, inte att hemtjänst tidigare har beviljats, och att servicehus måste kunna beviljas sökande som befinner sig i behov av hemtjänst för sina omvårdnadsbehov, även om man inte tidigare kommit i kontakt med hemtjänsten. Kvarboende-principen får inte innebära att man alltid börjar med att sätta in hemtjänst och avvaktar med boende, även i fall där det redan står klart att den äldre behöver flytta.

Det finns viktiga delar av utredningen som vi välkomnar. Att man nu föreslår införandet av ett valfrihetssystem med gemensam kö är någonting som vi har krävt sedan tidigare. Det är också bra att man förtydligar vad ett servicehus bör innehålla. Vi vill i det avseendet lyfta fram vikten av att aktiviteter och social samvaro erbjuds året om, och i synnerhet i samband med storhelger och på sommaren.

Vi välkomnar även att staden eftersträvar mindre enheter som känns mer som hem och mindre som institutioner. Det får inte tas till intäkt för att minska antalet platser genom att lägga ner stora servicehus utan att skapa nya, mindre enheter.

Servicehusen är värdefulla, i synnerhet eftersom det än så länge saknas fullgoda alternativ. För att intentionerna bakom utredningen ska bli verklighet krävs det politisk vilja att stå upp för äldres möjligheter att kunna få flytta till ett tryggt boende, att kvarboende ska vara en möjlighet men inte ett tvång, och att även servicehusen inkluderas i den stora om- och utbyggnad av Stockholms äldreomsorg som väntar under de kommande årtiondena.

Ersättaryttrande

Annette Hultåker (KD) lämnade följande ersättaryttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag ställt mig bakom Liberalernas och Moderaternas förslag till beslut och reservation.